

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

М А Т Е Р І А Л И

**XIII Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

ОДЕСА-2025

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД
«Південноукраїнський національний
педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»**

**кафедра філософії, соціології та менеджменту соціокультурної
діяльності**

М А Т Е Р І А Л И

**XIII Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і
молодих учених**

ОСВІТА ТА СОЦІАЛІЗАЦІЯ ОСОБИСТОСТІ

(Одеса, 24-25 квітня 2025 року)

Одеса -2025

УДК: 37+316.61

Освіта та соціалізація особистості. *XIII Інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених* (Одеса, 24-25 квітня 2025 р.) 63 с.

Рецензенти:

Єременко Олександр Михайлович – доктор філософських наук, професор кафедри філософії Національного університету «Одеська юридична академія»

Маді Галина Іванівна – кандидат філософських наук, доцент кафедри і соціальних і гуманітарних дисциплін Одеського національного морського університету

Збірник матеріалів Всеукраїнської інтернет-конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених «Освіта та соціалізація особистості» вміщує матеріали, які досліджують освіту XXI століття, інновації та перспективи розвитку; стан та проблеми реформування системи української освіти; філософію освіти перед викликами сучасності; молодь в освітньому просторі: механізми соціалізації та самореалізації; соціальну адаптацію особистості в умовах суспільних трансформацій; ціннісні орієнтири та культурні практики особистості в українському суспільстві та розглядаються девіації та суспільні рухи у соціальному просторі сучасної України. Рекомендовано для науковців, педагогів, докторантів, аспірантів, здобувачів освіти.

Ухвалено до друку та розповсюдження мережею інтернет вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський державний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», протокол № 17 від 26 червня 2025 р.

«Освіта та соціалізація особистості»

24-25 квітня 2025 року

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова:

А. В. Красножон – ректор Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор історичних наук, професор.

Заступники голови:

Копусь Ольга Антонівна – перший проректор з навчальної та науково-педагогічної роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор педагогічних наук, професор.

Музиченко Ганна В'ячеславівна – проректор з наукової роботи Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського», доктор політичних наук, професор.

Борінштейн Євген Русланович – доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Члени оргкомітету:

Лісеєнко Олена Василівна – доктор соціологічних наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності, завідувач історико-філософського відділення Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Пегінова Оксана Борисівна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

Атаманюк Зоя Миколаївна – доктор філософських наук, професор кафедри філософії, соціології та менеджменту соціокультурної діяльності Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського».

відкриває нові можливості для глибокого та об'єктивного аналізу. Важливо розвивати критичне мислення у громадян як запоруку здорової демократії, здатної протистояти дезінформації і забезпечувати ефективну участь у суспільному житті. Закликаємо до подальшого вивчення логіки як науки і її активного застосування в різних сферах соціального життя для формування прогресивного, відкритого та справедливого суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Арістотель. Органон. 2004.
2. Логіка політичних рішень: теорія та практика», 2021.
3. Карпенко І. Логіка розвитку суспільства, 2013.
4. Марченко Л. Медіа, логіка та критичне мислення, 2020.
5. Ткачук Д. Освіта і логіка проти фейків, 2021.

Наумкіна Світлана Михайлівна – доктор політичних наук, професор, завідувач кафедри політичних наук і прав ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського»;

Козюк Анатолій Володимирович – здобувач першого (бакалаврського) рівня вищої освіти спеціальності 052 – Політологія ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського».

ТРАНСФОРМАЦІЯ МОТИВАЦІЙ ТА ОСВІТНІХ СТРАТЕГІЙ МОЛОДІ

У сучасному світі освіта виступає ключовим чинником формування людського потенціалу, соціального капіталу та конкурентоспроможності держави. Молодь, як активна частина суспільства, найбільше реагує на зміни в освітній системі. Трансформація освітнього середовища молоді в Україні зумовлена низкою чинників: цифровізацією, глобалізаційними викликами, соціальними потрясіннями (зокрема війною), реформуванням освіти відповідно до європейських стандартів.

Сучасна українська освіта перебуває у стані складної динаміки реформ. Запровадження концепції «Нова українська школа», автономії університетів, розвиток дуальної освіти, цифровізація навчального процесу – все це свідчить про глибинну трансформацію змісту, форм і цілей освіти (Постанова КМУ № 800 від 03.08.2022). Одним із ключових орієнтирів стало наближення до стандартів Європейського простору вищої освіти (ЕНЕА), що передбачає зміщення акценту з засвоєння знань на формування компетентностей.

Однак не менш важливим є вплив зовнішніх факторів, таких як пандемія COVID-19, повномасштабна війна, вимушене переміщення молоді, міграція студентів. Ці виклики не тільки змінили освітню логіку, але й поставили перед молодими людьми питання ідентичності, професійного вибору, інтеграції в нові культурні контексти [1].

Щодо цифрової трансформації освіти, то це нове явище неможливо оцінити однозначно. Безумовно, впровадження дистанційного та змішаного навчання стало вагомим компонентом змін. З одного боку, це дало змогу забезпечити безперервність освіти під час криз, з іншого – виявило низку проблем: цифрову нерівність, емоційне вигорання, зниження рівня соціалізації студентів [2]. Молодь, яка активно користується цифровими технологіями, адаптується до нових форматів, однак нерівномірність доступу до якісного інтернету, технічного забезпечення, різні стартові можливості створюють нові виклики.

Варто зазначити і зміну ролі викладача і студента. Освітнє середовище дедалі більше набуває ознак партнерської взаємодії. Роль викладача змінюється від джерела знань до фасилітатора, ментора, організатора освітнього процесу. Натомість студент має бути активним суб'єктом навчання, здатним до самоосвіти, критичного мислення, командної роботи [3]. Така трансформація вимагає зміни освітньої культури, нових підходів до оцінювання, підтримки ініціативності та проєктної діяльності молоді.

Варто звернути увагу та надати оцінку соціально-культурному виміру. Унаслідок війни освітнє середовище молоді набуло нових викликів: психологічна травматизація, проблеми з адаптацією у нових школах/вишах, мовне питання, зміна соціального статусу. За даними досліджень ЮНІСЕФ, понад 5 млн молодих українців тимчасово перебувають за кордоном, багато з них інтегрувалися в інші освітні системи, що ускладнює процес повернення та реадаптації [4].

Окремої уваги потребують питання інклюзивності та рівного доступу до освіти. Молоді люди з інвалідністю, ВПО, представники національних меншин нерідко стикаються з додатковими бар'єрами, що потребує посилення політики соціальної інклюзії, підтримки освітніх програм, мультикультурної компетентності викладачів [5].

Немаловажну роль іграє і трансформація мотивацій та освітніх стратегій. Сучасна молодь дедалі частіше орієнтується на практичну цінність освіти, кар'єрні перспективи, мобільність та гнучкість. Багато студентів поєднують навчання з роботою, реалізують себе у неформальних середовищах (волонтерських проєктах, стартапах, цифрових спільнотах та ін. [6]. Це вимагає трансформації не лише форм навчання, а й системи підтримки студентів, нових моделей взаємодії між освітою, ринком праці та громадянським суспільством.

Отже, трансформація освітнього середовища молоді в Україні є багатовимірним процесом, що охоплює інституційний, культурний, психологічний, цифровий і соціальний виміри. Його характер визначають як внутрішні реформи, так і зовнішні кризи, що перетворюють освіту на гнучку, адаптивну, мобільну систему. Молодь виступає не лише об'єктом, а й активним суб'єктом цих змін, здатним впливати на освітню політику, генерувати нові сенси, формувати нове обличчя українського суспільства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гриневич Л. Освіта у воєнний час: виклики і можливості. *Український освітній журнал*. 2022. № 3. С 5–12.
2. Шаров С. Цифровізація вищої освіти в Україні: нова реальність. *Вища школа*. 2023. № 2. С 18–26.
3. ЕдКемп Україна. Аналітичний звіт про зміни в освіті 2024. Харків: ЕдКемп, 2024.
4. UNICEF Ukraine. Ukrainian Youth Education under Emergency Circumstances. Kyiv, 2023. URL: <https://www.unicef.org/ukraine>
5. Кульчицький М. Соціальна інклюзія та освіта молоді в умовах війни. *Соціологія: теорія, методи, маркетинг*. 2023. № 4. С. 43–50.
6. Литвиненко І. Молодь і освіта: стратегія виживання та успіху в нових умовах. *Молодь і ринок*. 2025. №1. С. 15–21.

Начев Микола, здобувач третього (освітньо-наукового) рівня вищої освіти, ОНП «Філософія», ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса, Україна

АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК МЕХАНІЗМ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗОВАНОГО СВІТУ

У добу стрімких змін, взаємопроникнення культур, і цифрової взаємодії все більшу роль відіграють транснаціональні освітні практики, серед яких академічна мобільність посідає особливе місце. Що ж таке академічна мобільність? У найширшому розумінні – це тимчасове переміщення студентів, викладачів або науковців до іншого закладу освіти чи наукового центру з метою навчання, викладання або дослідження. Йдеться не тільки про міжнародні поїздки. Сюди входить також внутрішня, міжуніверситетська мобільність, що дедалі активніше розвивається і в Україні. Але мобільність – це не просто освітній обмін. Це потужний соціокультурний процес, що активно впливає на формування особистості. Адже, перебуваючи в новому академічному середовищі, іноді навіть у новій культурі, людина стикається з інакшістю: іншими освітніми підходами, комунікативними моделями, цінностями. Це стимулює процеси самоусвідомлення, переосмислення власної ідентичності, розширення світогляду. Таким чином, академічна мобільність виступає як інструмент соціалізації, тобто включення особистості у нові соціальні контексти через засвоєння норм, моделей поведінки, ролей і комунікативних стратегій. Мобільний студент чи науковець не лише вчиться, а й вчиться бути – у мультикультурному середовищі, в умовах іншого бачення освіти й науки, у системі міжособистісних і міжінституційних взаємозв'язків.

Особливо важливим є те, що академічна мобільність стимулює формування глобальної компетентності: вміння діяти в умовах культурного розмаїття, комунікувати різними мовами, адаптуватися до змін. Людина стає відкритішою, толерантнішою, вчиться мислити критично і водночас творчо.

ЗАКОНИ ЛОГІКИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ФІЛОСОФСЬКОГО АНАЛІЗУ СУСПІЛЬНИХ ПРОЦЕСІВ	
<i>Наумкіна Світлана Михайлівна, Козюк Анатолій Володимирович</i>	40
ТРАНСФОРМАЦІЯ МОТИВАЦІЙ ТА ОСВІТНІХ СТРАТЕГІЙ МОЛОДІ	
<i>Начев Микола Юрійович</i>	42
АКАДЕМІЧНА МОБІЛЬНІСТЬ ЯК МЕХАНІЗМ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗОВАНОГО СВІТУ	
<i>Поздняк Дар'я, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	43
КРЕАТИВНІ ТЕХНОЛОГІЇ В КОНТЕКСТІ НОВИХ ОСВІТНІХ РЕФОРМ	
<i>Саловський Арсен, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	45
ЯКИЙ ЗВ'ЯЗОК ТРАДИЦІЙ І НОВАТОРСТВА У РОЗВИТКУ КУЛЬТУРИ?	
<i>Соборова Дарія Андріївна, Петінова Оксана Борисівна</i>	46
ВИКОРИСТАННЯ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ В НАВЧАННІ: МОЖЛИВОСТІ ТА РИЗИКИ	
<i>Стойкова Кароліна, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	49
ЕФЕКТИВНІСТЬ ПІВДЕННОКОРЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ ОСВІТИ ЯК ВАЖЛИВОЇ СКЛАДОВОЇ УСПІШНОСТІ МАЙБУТНЬОГО КРАЇНИ	
<i>Татаренко Анна Андріївна, Власова Олена Борисівна</i>	51
МУЗИКОТЕРАПІЯ, ЯК ЗАСІБ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ОСОБЛИВИМИ ОСВІТНИМИ ПОТРЕБАМИ	
<i>Фільварська Валерія В'ячеславівна, Петінова Оксана Борисівна</i>	53
СОЦІОКУЛЬТУРНА ДІЯЛЬНІСТЬ ЯК ОНТОЛОГІЧНА ОСНОВА КОНЦЕПЦІЇ СОЦІОКУЛЬТУРНОГО МАРКЕТИНГУ	
<i>Чекаліна Марія, Поплавська Тетяна Миколаївна</i>	56
ДОСЛІДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ОСВІТИ У ДЕРЖАВАХ ТИХООКЕАНСЬКОГО РЕГІОНУ (НА ПРИКЛАДІ ЯПОНСЬКОЇ СИСТЕМИ	
<i>Шевченко Інга, Атаманюк Зоя Миколаївна</i>	59
ЕКОЛОГІЯ, МОРАЛЬ, ПОЛІТИКА	
Зміст	61